

Försvarsutskottets yttrande 2023/24:FöU3y

Verksamheten i Europeiska unionen under 2023

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har beslutat att ge övriga utskott och EU-nämnden möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2023/24:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2023 och de motioner som väckts med anledning av skrivelsen i de delar dessa berör respektive utskotts eller nämnds beredningsområde. Försvarsutskottet begränsar sitt yttrande till det motionsyrkande som rör utskottets beredningsområde, nämligen det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco).

I yttrandet finns en avvikande mening (V).

Utskottets överväganden

Det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco)

Motionen

I motion 2023/24:2836 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkar motionärerna på att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om att Sverige ska lämna det permanenta strukturerade samarbetet Permanent Structured Cooperation. Motionärerna anför att EU istället bör prioritera en roll som förtroendeskapare och fredsbyggare i Europa (yrkande 22).

Bakgrund

I december 2017 etablerades EU:s permanenta strukturerade samarbete (Pesco) som syftar till att fördjupa det försvarspolitiska samarbetet inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Sverige och ytterligare 25 av EU:s medlemsländer deltar i samarbetet. Deltagandet i Pesco är frivilligt och beslutsfattandet ligger kvar hos de enskilda medlemsstaterna som själva beslutar hur många Pesco-projekt de vill medverka i.

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet föreslog i betänkande 2017/18:UFöU3 att regeringens förslag om ett svenskt deltagande i Pesco skulle bifallas. Deltagande i Pesco är frivilligt för medlemsstaterna och bedömdes därför inte påverka den nationella suveräniteten. Utskottets förslag fick stöd av kammaren (prop. 2017/18:44, bet. 2017/18:UFöU3, rskr. 2017/18:94). Utskottet har vid flera tillfällen uttryckt sitt stöd för ett svenskt deltagande i Pesco i enlighet med de kriterier och åtaganden som de deltagande länderna tidigare enats om (yttr. 2017/18:FöU9y, yttr. 2018/19:FöU4y och yttr. 2020/21:FöU8y). I utskottets yttrande 2022/23:FöU3y till utrikesutskottet i samband med regeringens skrivelse 2022/23:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2022 och följdmotioner anförde utskottet att Pesco, som har till syfte att förbättra de deltagande staternas militära förmågor, behövs för att försäkra långsiktig fred och skapa stabilitet inom EU.

Utskottets ställningstagande

Utskottet framhåller att den europeiska försvarsförmågan behöver stärkas, inte minst i ljuset av Rysslands anfallskrig mot Ukraina och det kraftigt försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa. Utskottet välkomnar samarbete inom EU som syftar till att bidra till en sådan förstärkning. Vidare konstaterar utskottet i enlighet med tidigare yttranden att den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken inom EU är mellanstatlig. Utskottet understryker vikten av att försvarssamarbete inom EU inte bidrar till begränsningar av nationell

operativ förmåga, och vill därför särskilt framhålla att det är frivilligt för medlemsstaterna att delta i Pescosamarbetet och dess projekt.

Utskottet betonar också att Pescosamarbetet utgör en möjlighet att främja svenska försvarspolitiska intressen. Bland annat deltar Sverige i Pesco-projektet Militär mobilitet som syftar till att förenkla och standardisera nationella gränsöverskridande militära transportförfaranden. Utskottet anser att möjligheterna till snabb förflyttning av militär personal och militära tillgångar i hela EU är av avgörande betydelse. I projektet deltar även USA, Kanada och Norge. Givet det försämrade säkerhetspolitiska läget understryker utskottet såväl vikten av arbete med militär mobilitet som stärkt samarbete med ovan nämnda tredjeländer.

Utskottet tar fasta på att regeringen i samband med den svenska anslutningen till Pesco åtog sig att verka för en effektivare europeisk försvarsindustri inom Pesco. Utskottet vidhåller sin bedömning att främjandet av den europeiska försvarsindustriella och försvarstekniska basen alltjämt är en prioriterad fråga inom det europeiska försvarssamarbetet. Utskottet vill mot bakgrund av det anförda uttrycka sitt fortsatta stöd för ett svenskt deltagande i Pesco i enlighet med de kriterier och åtaganden som de deltagande länderna tidigare enats om.

Utskottet föreslår därmed att utrikesutskottet avstyrker yrkande 22 i motion 2023/24:2836 (V).

Stockholm den 18 april 2024

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Lars Wistedt (SD), Jörgen Berglund (M), Helén Pettersson (S), Björn Söder (SD), Johan Andersson (S), Helena Bouveng (M), Heléne Björklund (S), Anna Starbrink (L), Erik Ezelius (S), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Larsson (C), Lars Püss (M), Emma Berginger (MP) och Camilla Brunsberg (M).

Avvikande mening

Det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco) (V)

Hanna Gunnarsson (V) anför:

Jag delar inte utskottets syn på det permanenta strukturerade samarbetet Pesco. Jag menar att Sverige bör avbryta allt samarbete som bidrar till militariseringen av EU. I stället bör EU prioritera en roll som förtroendeskapare och fredsbyggare i Europa. Regeringen bör återkomma med förslag om att Sverige ska lämna Pesco. Jag anser följaktligen att utrikesutskottet bör tillstyrka motion 2023/24:2836 yrkande 22.